

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

1. nyttårsdag / Jesu navnedag - Onsdag 1. januar 2020

Prekentekest: Luk 2:21 Han fikk navnet Jesus

Lesetekst: 4 Mos 6:22-27 Velsignelsen

Lesetekst II: Fil 2:5-11 Navnet over alle navn

Et gudgitt navn

Første nyttårsdag og Jesu navnedag faller sammen. Prekentekestene setter fokus på Jesu navn. Men siden den aronittiske velsignelsen dette året er lesetekst, kunne det være naturlig å starte prekenen der.

Vi har et nytt år foran oss. Nettopp på nyttårsdagen reflekterer mange over livet og utfordringene som ligger foran. Noen er spente, noen ser fram til særlige begivenheter i familien i 2020, noen har satt seg store forsetter, noen er fulle bekymringer og uro.

Den aronittiske velsignelsen

Da Aron skulle lyse Guds velsignelse over folket, var uttrykkene han brukte både ønsker til Gud og løfter fra Gud: «Herren la sitt ansikt lyse deg og være deg nådig.» Han ville gi Israel fred og harmoni – midt i de tøffe situasjonene de ofte var i.

Dette gjaldt Israel. Men Gud er den samme overfor sitt folk også i dag. Via det vi i prekenlæren kaller analogioverføring, kan vi anvende de samme ønsker og løfter også overfor oss 'hedningekristne' som det uansett er flest av i forsamlingene. Velsignelsen knyttet til Guds frelsende nærvær skal 'lyses' over hans menighet av jøder og ikke-jøder også i 2020. Slik tas 'kirkens jødiske røtter' på alvor.

Som overgang til hoveddelen av prekenen er det mulig nettopp å bruke begrepet velsignelse. For i prekentekesten leste vi om den viktigste velsignelsen Gud vil gi oss. Den er knyttet til barnet vi har feiret i julen – og til barnets navn.

Ekstra god forberedelse

Siden første nyttårsdag oftest samler bevisste troende mennesker til gudstjeneste eller møte, kan en kanskje denne dagen våge å hente fram noe mer bibelteologisk materiale enn vanlig. Da kreves ekstra god forberedelse hva angår bibelstoffet, for predikanten skal jo forklare og anvende stoffet så oversiktlig og hjertenært som mulig.

Jesus – født under loven

Denne nyttårsdagen kunne jeg tenke meg å si litt om Jesus *som jøde* med særlig fokus på at han ble «født under loven» (Gal 4:4). Derfor hørte omskjærelsen med (Luk 2:21). Omskjærelsen i Moseloven gjaldt guttebarn og var selve paktstegnet. (Selv om vi nå lever i den nye pakt, må vi gjerne avspeile i prekenen at jødene må ha rett til å fastholde sitt gamle paktstegn fra generasjon til generasjon, jf. Gal 2:7–8.) Jesus ble født som jøde, og det innebar bl.a. at han ble født inn i en kultur der jødernes seremonilover hadde sin gyldighet. Den kristne kirkes Messias *skulle* ‘svøpes’ og legges i det gamle gudsfolkets ‘krybbe’.

Men for Jesus betydde «under loven» enda mer. Det betydde at Han ble født under lovens forbannelse, den forbannelsen loven lyser over hver den som ikke av hjertet overholder Guds *moralbud* (Gal 3:13). Da Jesus ble omskåret, ble altså ikke bare paktstegnet utført på ham. Han kom inn under lovens etiske forpliktelse, inkludert dens anklage og dom over synden. For Jesus innebar dette at anklagen og dommen over «alle *våre* misgjerninger» ble lagt på ham (Jes 53:6). Å bryte Gud bud, er å synde mot Gud og krenke ham. Men Jesus skulle «kjøpe dem fri som var under loven» (Gal 4:4-6). Han kom for syndere (1 Tim 1:15).

Vi er frikjøpt fra lovens anklager

Det var Jesu reelle navngiver, Gud selv, som hadde bestemt denne oppgaven for ham. I prekenteeksten kommer det til uttrykk nettopp ved *navnet Jesus*. Dette navnet hadde engelen på Guds vegne bedt både Maria og Josef om å kalle barnet (Luk 1:31; Matt 1:21). Navnet betyr Herren er frelse, og i Jesu tilfelle spesifiseres frelsens art: Han fikk det navnet for å «frelse sitt folk fra deres synder» (Matt 1:21).

Vår lesetekst II følger derfor Jesus – i hans lydighet mot Guds plan – fra jul til påske til Kristi himmelfartsdag. Han var lydig til døden, ja, døden på korset, forbannelsens tre. Hadde han veket av fra denne veien, ville han ha fornektet navnet sitt. Men pris skje Gud, nå er det tilgivelse for syndene i hans navn (Luk 24:47).

Sjelesørgerisk innsikting

Forkynnerens mål denne nyttårsdagen er at tilhørerne får merke trøsten i Jesu navn. Derfor kan det være på sin plass å sitere noe av den sjelesørgeriske *poesien* knyttet til dette navnet. Om formuleringene er arkaiske, kan de forklares enkelt.

Brorsons store jubel i nyttårssalmen knytter forbindelsen mellom Jesu navn og vårt navn. Fordi barnet fikk navnet JESUS» «... er *mitt navn* innskrevet deilig nå i livets bok!» For om Jesu navn heter det med rette:

«Når jeg det fatt i bønnen får, straks himlen åpen for meg står.
Jeg bær’ det med i sjel og sinn, det bærer meg i himlen inn»

Denne strofen kunne brukes som en konklusjon på prekenen!

Godt nytt år!

På denne bakgrunn kan forkynneren ønske tilhørerne et *godt nytt år*.

Og hvis han til slutt skal lyse den aronittiske velsignelsen over dem, har prekenen vist det største ved velsignelsens innhold: det Gud har knyttet til Jesu omskjærelse og Jesu navn. Der er garantien for at vi får være Guds barn av nåde – hele kalenderåret 2020.

Salmeforslag:

Brorsonsalmen *Saligheten er oss nær* vil innholdsmessig fungere godt om de enkelt forklares. Melodien er likevel kanskje så ukjent at pianist eller organist bør spille igjennom den et par ganger. Forslagene nedfor kan gjerne suppleres med et par enklere sanger om å være trygg i Guds omsorg.

Saligheten er oss nær (Salmeboken nr. 83, Sangboken nr. 120).

Velt alle dine veie v.1–3 og 6 (Salmeboken nr. 464; Sangboken nr. 386)

Egil Sjaastad

esjaastad@fjellhaug.no